

MAPOVÁNÍ MYŠLENEK

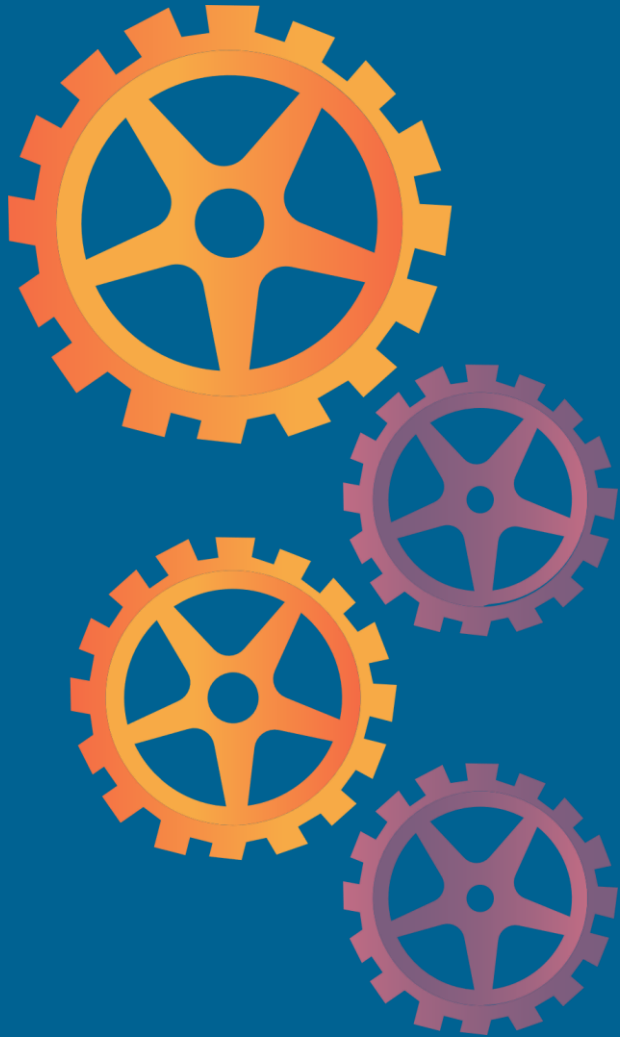
Miriam Šipošová
EPMA

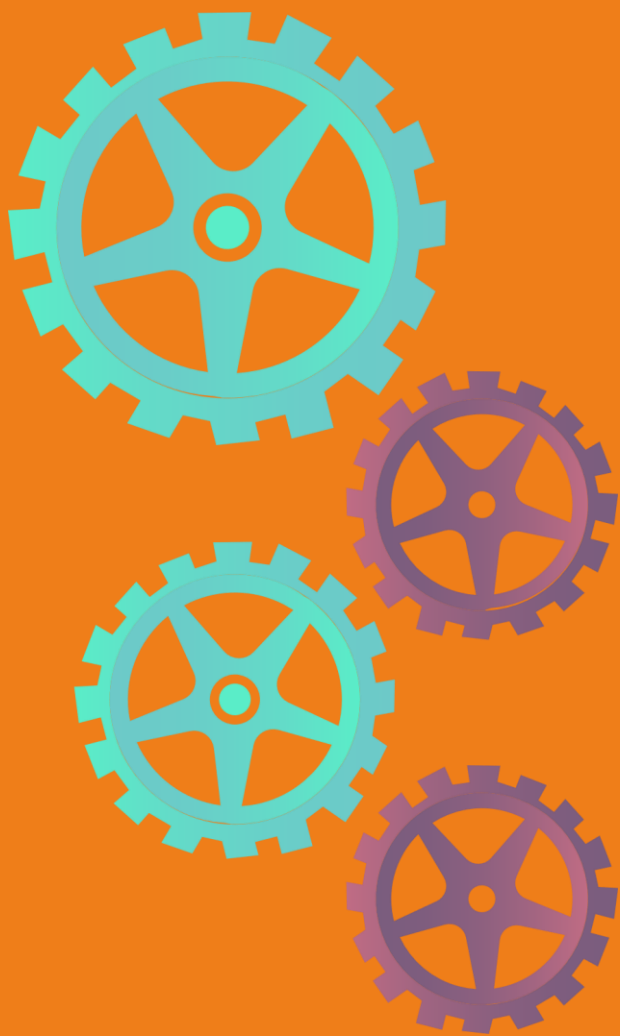

Co je myšlenková mapa ?

Mapování myšlenek je **systém organizování a zapisování** vašich myšlenek do grafické struktury. Je to efektivní metoda generování nápadů a konceptů formou asociací a brainstormingu. Myšlenkové mapy vám pomohou vizualizovat, organizovat a syntetizovat myšlenky. Na rozdíl od lineárního textu myšlenkové mapy využívají schémata, která lépe odrážejí, jak funguje náš mozek. Teorie myšlenkových map je taková, že obrázky, barvy, linie a symboly podporují kognitivní funkce ve vašem mozku (T. Buzan, J. Beel, S. Langer). Myšlenkové mapy převádějí síť myšlenek a informací do logického, barevného, zapamatovatelného a vysoce organizovaného diagramu.

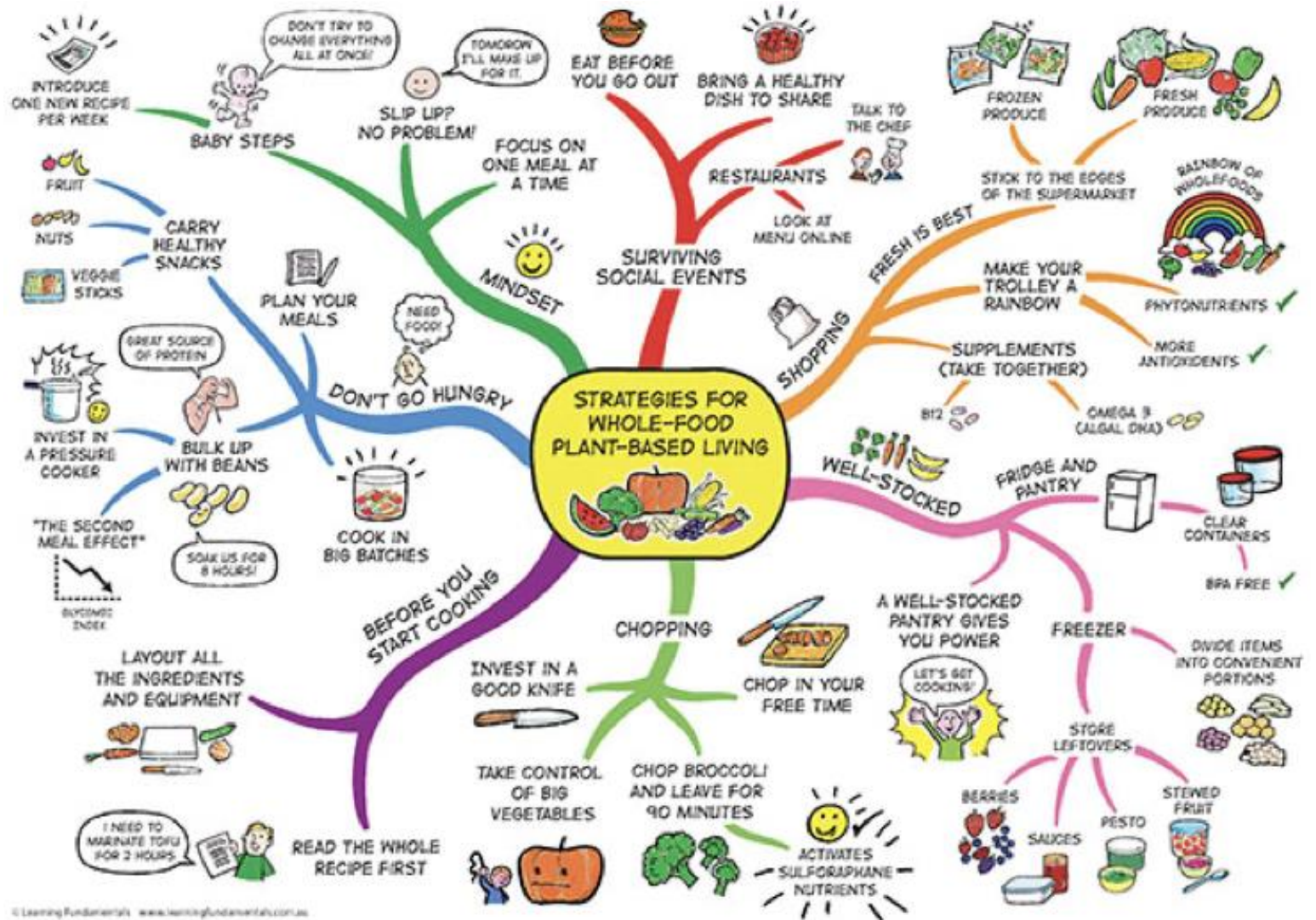
Můžeme to pochopit pomocí **analogie** s mapou města. Centrum města představuje hlavní myšlenku, hlavní silnice vedoucí z centra představují klíčové myšlenky v procesu myšlení (nebo brainstormingu), vedlejší silnice nebo uličky představují vedlejší myšlenky a tak dále. Speciální obrázky nebo barvy jsou body, kde se můžete zastavit a vybrat si, kam chcete jít nebo přemýšlet. Jednoduše řečeno: *„Myšlenková mapa je vnějším zrcadlem vašeho vlastního myšlení zjednodušeného výkonným grafickým procesem, který poskytuje univerzální klíč k odemknutí dynamického potenciálu mozku.“* (zdroj: MinMapping.com)

Myšlenkové mapy stojí na **síle obrázků** . Slavný citát vystihuje jeho význam: *"Jeden obrázek vydá za tisíce slov."* V roce 1970 časopis Scientific American publikoval výzkum Ralpha Harbera, který ukázal, že jednotlivci mají přesnost rozpoznávání obrázků mezi 85%-95%. Je to proto, že zapamatování si obrázků využívá obrovské množství našich kortikálních dovedností, zejména představivosti. Obrázky mohou být více evokující než slova a vyvolávají více asociací. A myšlenková mapa nejen používá obrázky, je také obrázkem samotným.

Zde je příklad, jak myšlenková mapa vypadá:

Jak je time management propojen s mapováním myšlenek?

Myšlenkové mapy jsou vizuální nástroje, které pomáhají vašemu mozku porozumět prioritám, hodnotám a souvislostem. Jak již bylo řečeno, jeden obrázek vydá za tisíc slov a myšlenkové mapy jsou proto také užitečné pro organizaci vašeho času.

Podívejme se na to na dalším snímku porovnáním seznamů úkolů ("to do list") a seznamů "myšlenkových map".

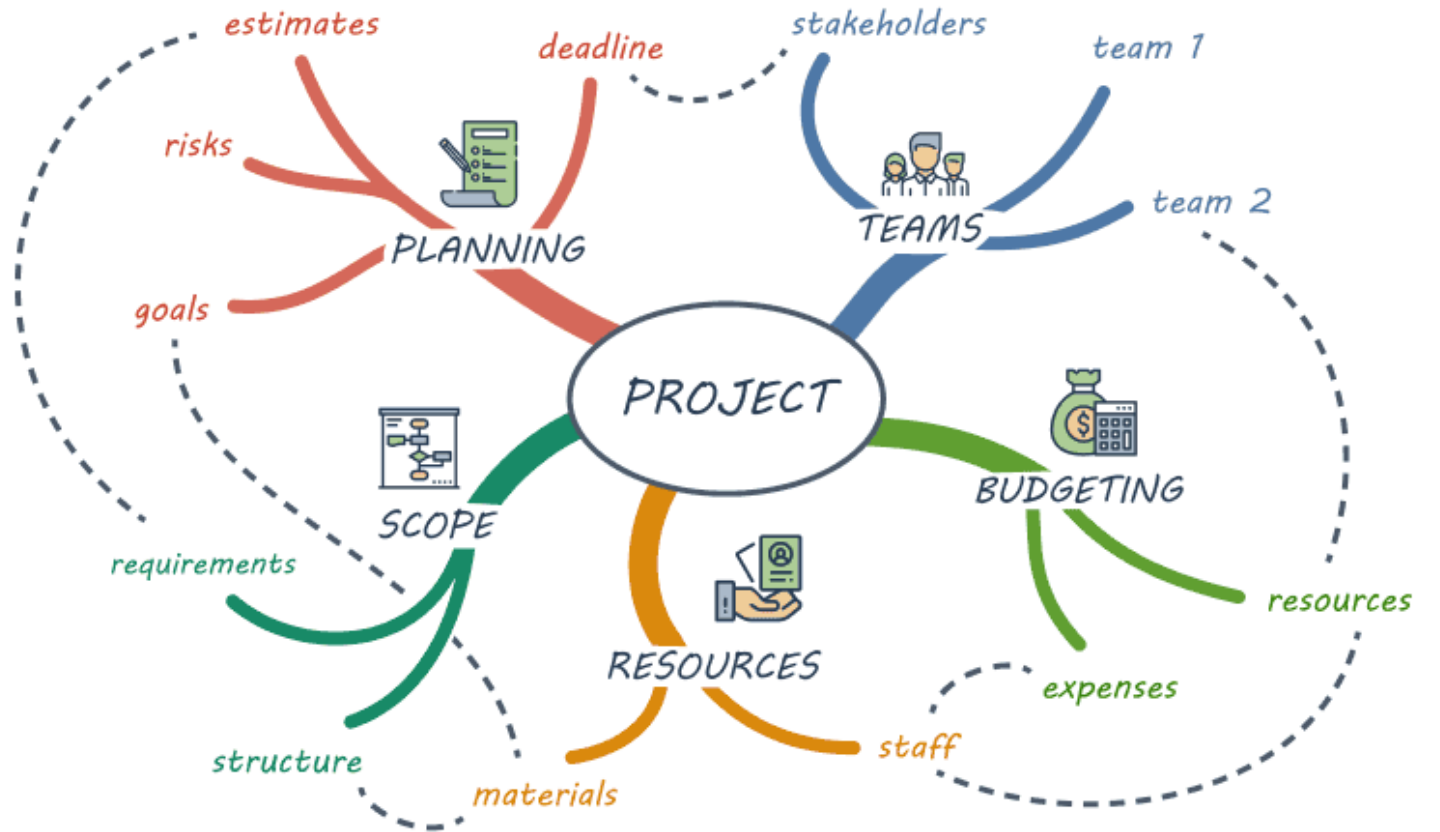

Jaký je rozdíl mezi seznamy úkolů a seznamy myšlenkových map?

Existuje teze, že seznamy úkolů nefungují tak efektivně jako seznamy myšlenkových map. Je tomu tak proto, že myšlenková mapa ukazuje větší obrázek, je jednoduchá a vizualizuje odkazy (člověk se v povinnostech neztratí).

Seznamy úkolů	Seznamy myšlenkových map
Nejsou flexibilní	Pracují s otevřenými konci
Nepodporují interakci	Pracují s interakcemi
Nejsou součástí vašeho myšlenkového procesu	Integrují se s vaším myšlením
Jsou nudné	Založené na vizualizaci a použití barev
Jsou tuhé	Poskytují okamžitý přehled o tom, kde se nacházíte
	Snadné přidání úkolu
	Zachovává historii

Myšlenková mapa time managementu:

Aktivita

Zkuste si vytvořit myšlenkovou mapu příštího týdne.

Tato aktivita není povinná a neočekává se, že budete posílat zpětnou vazbu. Je zde proto, abyste mohli uplatnit získané znalosti.

*Je mapování myšlenek
efektivní ve vzdělávání?*

Myšlenkové mapy ve vzdělávání

Je mapování myšlenek efektivní ve vzdělávání?/1

Bylo provedeno mnoho studií s cílem zjistit, zda je mapování myšlenek ve školách účinné. Představujeme vám dvě takové studie.

Cílem první **studie** (dostupné v sekci podklady) bylo prozkoumat vliv implementace výukové metody myšlenkových map na výsledky studentů ve společenských vědách. Účastníky této studie byli žáci čtvrté třídy základní školy v Denpasaru v roce 2016/2017 v počtu 80 osob. Výzkum byl jaksí polo-experiment, který aplikoval pouze kontrolní skupinu po testu.

Výsledky této studie ukázaly některé výhody metody mapování myšlenek. Použití myšlenkových map nám umožňuje **(1)** aktivovat celý mozek a soustředit se na přesný předmět, **(2)** pomáhá nám vidět souvislosti mezi dvěma oddělenými částmi informace, **(3)** poskytuje jasný obraz o celku a detailech a **(4)** myšlenkové mapy nejsou nudné, je zábavné je vidět, číst, strávit a zapamatovat si. Myšlenkové mapy mají tu výhodu, že přitahují pozornost – zájem o učení. Také výsledky učení jsou pro studenty smysluplnější, protože sami pracují, přemýšlejí a prožívají proces učení.

Je myšlenkové mapování efektivní ve vzdělávání?/2

Studie také poskytuje návod, jak provádět myšlenkové mapy ve třídě. Použití této učební metody může být jistě různé, ale při realizaci existuje několik hlavních kroků: **(1)** učitel zadá studentům hlavní téma, **(2)** studenti si připraví prázdný papír, barevná pera nebo tužky, na kreslení obrázků nebo pro rozlišení úrovní, **(3)** studenti udělají tlusté klikaté čáry, které se spojují z obrázku uprostřed papíru, každá pro každou hlavní myšlenku, která o předmětu existuje, **(4)** studenti pojmenují každý z výše uvedených nápadů. Můžete také přidat malé obrázky každého z těchto nápadů, při tom se zapojují obě strany mozku, **(5)** z každého z nápadů nakreslete další spojovací čáru, která se šíří jako větve stromů. Ke každému z těchto nápadů přidejte myšlenky. Tyto další větve představují detaily, **(6)** učitel z mapy vyvozuje závěry společně se studenty.

Je myšlenkové mapování efektivní ve vzdělávání?/3

Když autoři porovnávali metodu myšlenkových map s konvenční výukovou metodou zjistili, že metoda myšlenkových map zdůrazňuje zapojení studentů do učení a studenti se aktivněji zapojují do procesu učení, který již není o nudném "biflování". Studie také ukázala, že studenti používající metodu myšlenkových map měli lepší výsledky než studenti, kteří používali konvenční metodu. Na základě dat lze vidět, že zájem studentů o výsledky studia společenských věd je poměrně velký, vezmeme-li v úvahu další efekty výsledků studia, které jsou dost odlišné než jen zájmy studentů.

Vědecké články o používání myšlenkových map ve vzdělávání

Tento [článek](#) pojednává o aplikaci myšlenkových map při výuce anglické slovní zásoby na vysoké škole. Výuka anglické slovní zásoby ve školách je většinou založena na mechanickém zapamatování slov. V tomto procesu studentům chybí vlastní myšlení o naučených slovech a nejsou schopni je používat a kombinovat v diskuzi. Liu se ve své [studii](#) (2016) odvolává na Zoua, 2013, který říká, že to je důvod, proč je v současnosti schopnost vysokoškoláků používat angličtinu nedostatečná. Co studentům chybí, je schopnost kombinovat existující lingvistická data a aplikovat je na anglickou konverzaci. Aplikace myšlenkových map může vést studenty ke zlepšení schopnosti myšlení a následně dosáhnout cíle zlepšit schopnost studentů aplikovat znalosti v praxi.

Autor nabízí několik cest pro aplikaci myšlenkových map při výuce anglické slovní zásoby /1

Učitel vytváří myšlenkovou mapu a pomáhá studentům učit se. Vytváří myšlenkovou mapu, kterou vidí každý student. Učitel se řídí stejným postupem jako při konstrukci jakékoli jiné myšlenkové mapy. Logika však musí být zachována a musí být pro studenty jasná a neuvádět je v omyl. Studenti se snadno ztratí ve vztazích mezi slovy. Například soustředí-li se učitel na ústřední slova přídavných jmen, uvede několik slov, která s nimi souvisejí. Při analýze všech přídavných slov však zjistíme, že postrádají těsné logické vztahy mezi slovíčky (1. obrázek), a proto by slova, která používáme k rozšíření ústředního slova, měla mít různou povahu a různé citové tendence s různými tvary (2. obrázek). Intuitivní přístup pomáhá žákům rozlišit a pochopit význam centrálního slova.

dřevěný

vysoký

rozsekaný

STROM

temný

zelený

suchý

dřevěný

vysoký

dům

STROM

kořeny

zelený

planeta

Autor nabízí několik cest pro aplikaci myšlenkových map při výuce anglické slovní zásoby /2

Povzbudte studenty, aby si vytvořili myšlenkové mapy. Aktivního zapojení studentů lze dosáhnout i při vytváření myšlenkových map. Pokud myšlenkové mapy používá pouze učitel, ať už je kreslí, nebo rozdává, způsobí to, že studenti propadnou pasivnímu učení bez samostatného přemýšlení o slovní zásobě a bez kombinování slovíček s těmi, která již znají. Budou mít myšlenku závislosti, místo aby aktivně používali svou mysl k přemýšlení o problémech souvisejících s myšlenkovou mapou. Učitelé mohou například zadat studentům domácí úkol nebo úkol vytvořit podobnou myšlenkovou mapu, jakou vytvořili v hodině. Proces učení angličtiny je procesem samostatného dokončování něčeho. I když učitelé mají nejlepší metodu, nakonec je na studentech, aby ji aktivně uplatnili v praxi. Proto je třeba, aby učitelé naučili studenty samostatně přemýšlet a učit se se zájmem. Myšlenkové mapy jsou metodou, která takovou výuku zlepšuje.

Autor nabízí několik cest pro aplikaci myšlenkových map při výuce anglické slovní zásoby /3

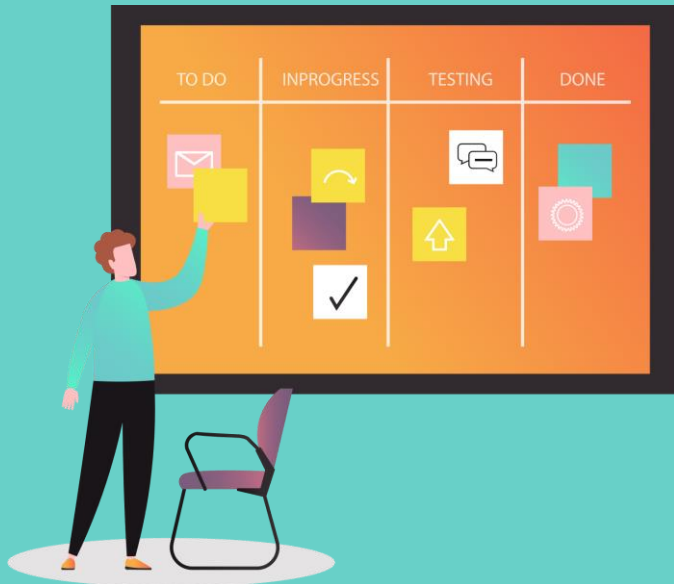

Zavedení síťové výuky (network teaching) je návrh, který může pomoci mnoha vašim kolegům ve škole i mimo ni. Vytvoření několika platforem je skvělý způsob jak sdílet nápady a myšlenkové mapy vytvořené učiteli nebo studenty. Tento proces vzájemného sdílení myšlenkových map zkracuje čas, který každý učitel potřebuje na tvorbu myšlenkových map, protože pravděpodobně více učitelů potřebuje stejnou myšlenkovou mapu. Účelem jejich sdílení je zlepšit efektivitu výuky a učení. Návrh je samozřejmě třeba prodiskutovat v úzkém kruhu učitelů ve škole - pokud je správně organizován, pomáhá všem zúčastněným.

Obě tyto studie ukazují výhody používání metody myšlenkových map ve vyučovacím procesu. Nejcennější je zlepšení zájmu studentů o učení, zvýšení jejich znalosti angličtiny, procvičení myšlení a zlepšení komplexních schopností.

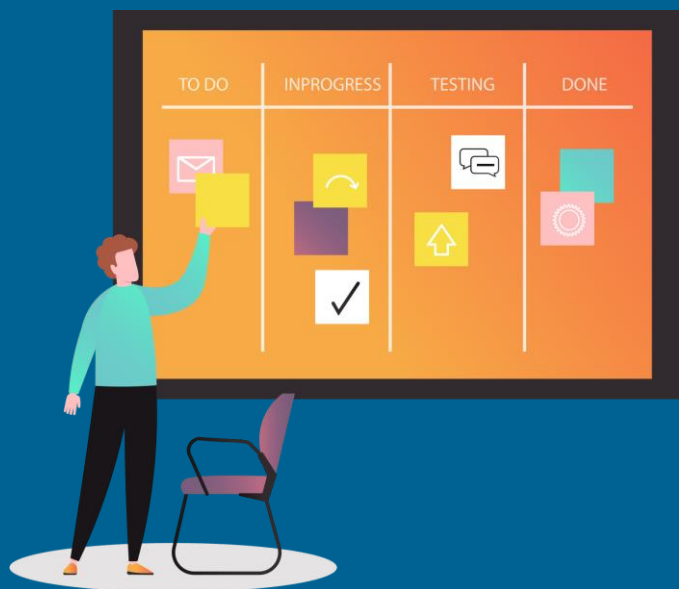
Jak vytvořit myšlenkovou mapu?

Myšlenkovou mapu lze vytvořit na papíře i online. Zde je několik obecných kroků, které platí pro obě možnosti:

- 1) Umístěte **hlavní téma** do středu myšlenkové mapy. Můžete použít velká písmena. Doporučuje se orientace na šířku, pokud používáte papír. Poskytuje více prostoru pro kreslení a rozšiřování nápadů.
- 2) Vytvářejte **hlavní podtémata** kolem hlavního tématu pomocí větví, čar, bublin znázorňujících spojení mezi nimi a ústředním tématem. O pořadí se nemusíte starat.
- 3) Vytvořte další **nižší podtémata**, ale tentokrát kolem hlavních podtémat, která jste již vytvořili. Ve skutečnosti vytvořte nižší podtémata, která rozpracují ta stávající.
- 4) Pokud potřebujete **změnit uspořádání témat**, většina online/softwareových nástrojů vám to umožňuje. S papírem nemáte tuto možnost, ale pokud jste spokojeni s tím, kterou jste vytvořili, je to skvělé!
- 5) Používejte **jednoduchá a krátká slova** nebo fráze, které zajistí efektivitu vaší myšlenkové mapy.
- 6) Přidejte **obrázky, barvy, kresby, různá písma a symboly**, abyste zlepšili orientaci v paměti a pořadí své mapy. Můžete si vybrat jednu barvu pro jeden typ nápadů, jinou barvu pro druhý a tak dále. Uspořádání myšlenkové mapy je na vaší kreativitě, ale snažte se zůstat konzistentní, abyste mohli později lépe reflektovat svou myšlenkovou mapu. Při použití obrázků a symbolů není důležitá dokonalost. Je mnohem efektivnější použít jakékoli obrázky než žádné. Mozek tak prostě funguje.

Online nástroje

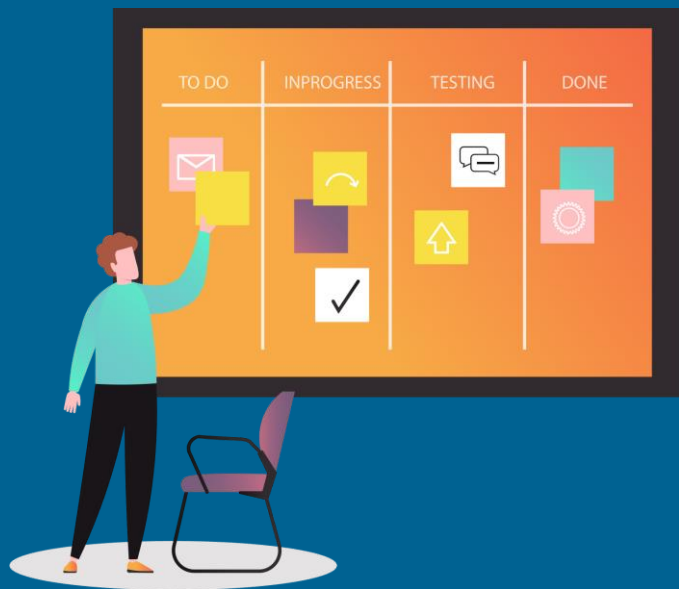

Online nástroje pro myšlenkové mapy

V digitálním světě papír a tužka nestačí, a proto existují užitečné softwarové a online nástroje pro tvorbu myšlenkových map. Existují bezplatné i zpoplatněné online nástroje pro tvorbu myšlenkových map a také zpoplatněný software pro tvorbu myšlenkových map s více možnostmi. Existují také některé předplacené online nástroje pro mapování myšlenek, které umožňují uživatelům ukládat mapy na internetu pro sdílení a spolupráci. Podmínkou je připojení k internetu.

Nástrojů pro tvorbu myšlenkových map je mnoho a každý si můžete vybrat podle svých preferencí.

Online nástroje

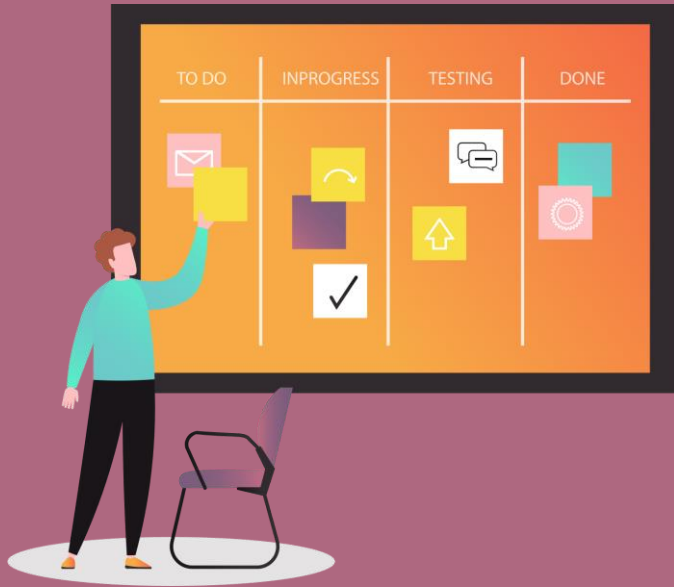
[Coggle](#) je rychlý, intuitivní a snadno použitelný nástroj pro myšlenkové mapy (se skvělými klávesovými zkratkami). Je navržen tak, aby byl snadno použitelný pro každého - od studentů ve škole po profesionály v podnikání. Coggle umožňuje spolupráci v reálném čase a celý váš tým může pracovat na jedné mapě společně odkudkoli pomocí Coggle v prohlížeči.

[MindMeister](#) je skvělý software pro myšlenkové mapy pro ty, kteří hledají něco s více možnostmi. MindMeister usnadňuje přidávání poznámek, dokumentů, obrázků a tak dále do vašich myšlenkových map pomocí nástroje pro přílohy. Navíc můžete vkládat média, jako jsou videa a GIFy.

[Xmind](#) je bezplatný nástroj pro myšlenkové mapy, který existuje již více než deset let a stále je to jeden z nejoblíbenějších nástrojů. Nabízí intuitivní rozhraní, které je přizpůsobitelné a snadno použitelné. Nabízí také širokou škálu funkcí pro vytváření myšlenkových map, jako je formátování textu; export v různých formátech; import z jiných nástrojů myšlenkových map atd.

[Bubbl](#) je intuitivní software pro myšlenkové mapy, který vám umožňuje rychle vytvářet krásné mapy pomocí pouhých několika kliknutí. Lze k němu přistupovat z jakéhokoli zařízení na webu, takže potřebujete pouze stabilní připojení k internetu.

Online nástroje

Další nástroje myšlenkových map

- GetMind
- Mindomo
- MatchWare
- Canva
- ClickUp
- Miro

Zdroje

Jak vytvořit myšlenkovou mapu pomocí softwaru myšlenkových map. Online článek k dispozici zde:

<https://www.mindmapping.com/mind-map>

Passuelo , L. Co je mapování myšlenek? (a jak okamžitě začít). Online článek, dostupný zde: <https://litemind.com/what-is-mind-mapping/>

Liu, G., 2016. Aplikace metody Mind Mapping ve výuce anglické slovní zásoby na vysoké škole . Vydalo Open Journal of Modern Linguistics, Vol.6 No.3, dostupné zde: <https://scirp.org/journal/PaperInformation.aspx?PaperID=67150>

<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/time-management>

Costil A., 2018. Stručná historie time managementu a proč je rozhodující pro šťastný život. Online článek dostupný zde : <https://www.calendar.com/blog/brief-history-of-time-management/>

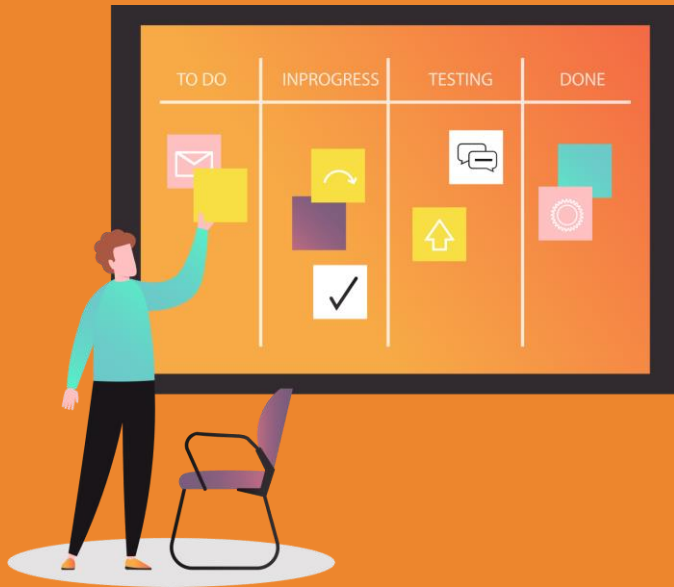
Mind Maps: Vizuální nástroj, který nakopne váš Time Management, 2019. Online článek dostupný zde : <https://www.actitime.com/time-management/mind-maps>

Sikay , Ch., 2019. Jak řídit svůj čas pomocí myšlenkových map (Tip: Nemusíte to vždy potřebovat). Článek na blogu k dispozici zde: <https://xmind.app/blog/mind-map-time-management/>

Co je to time management? Online článek dostupný zde: <https://www.mindtools.com/arb6j5a/what-is-time-management>

CFI Team, 2022. Online článek dostupný zde: <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/management/time-management-list-tips/>

Wigmore , I., 2015. Definice time managementu. Online článek dostupný zde: <https://www.techtarget.com/whatis/definition/time-management>

The project „Agile2Learn was financed with the support of the Erasmus+ Programme of the European Commission under the Grant No.: 2021-1-CZ01-KA220-VET-000025558

[Agile2learn.eu](https://agile2learn.eu)